

TreProX: Innovations in Training and Exchange of Standards for Wood Processing

ÍST INSTA 142:2009 ÚTLITSSTYRKFLOKKUN Á TIMBRI FYRIR BARRTRÉ

EIRÍKUR ÞORSTEINSSON

TREPROX - FÓLKID Á SÖGINNI - JANÚAR 2021

ÍST INSTA 142:2009

Útlitsstyrkflokkun á timbri fyrir barrtré

Námskeið - styrkflokkun

Bóklegt

- Kynning á staðlinum
- Viðarfræði
- Viðarraki
- Hvernig flokkum við?
- Bókleg verkefni

Verklegt

- Æfing í að flokka
- Æfing hópa
- Æfing einstaklinga

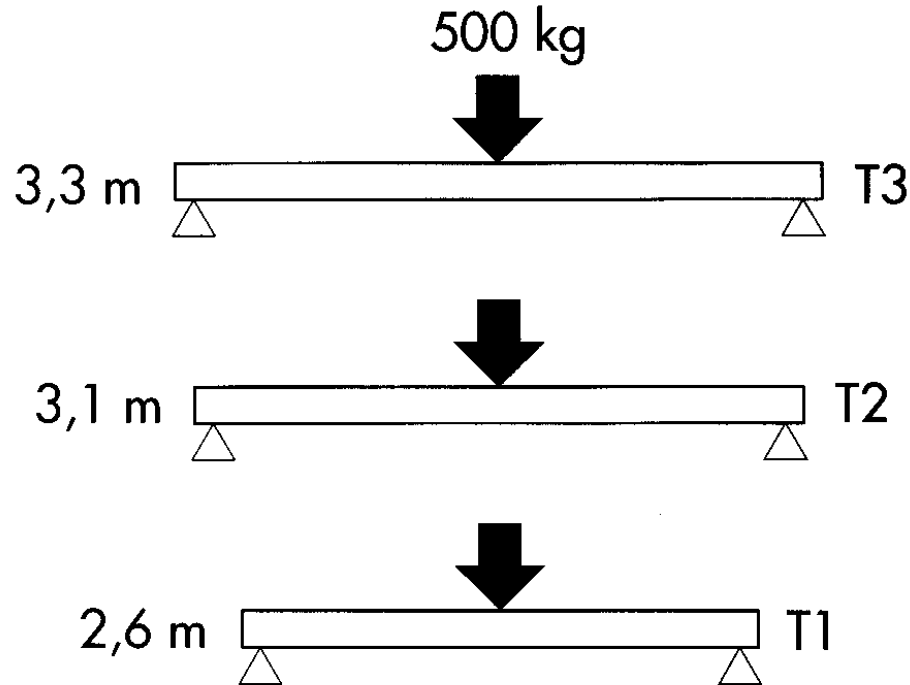
Próf

- Bóklegt
- Verklegt

Kynning á staðlinum

- Í staðlinum ÍST INSTAA 142:2009 er sagað timbur flokkað í fjóra flokka. Flokkarnir heita T3 - T2 - T1 - T0, sterkasta efnið er í flokki T3. Tilsvarandi gildi eru fyrir einkenni beygjustyrks sem er ca. 30 N/mm², 24 N/mm², 18 N/mm² og 14 N/mm²
- Staðallinn gildir fyrir furu, greni, eðalgreni og lerki sem hefur vaxið við norræn skilyrði, ásamt trjátegundum með tilsvarandi eiginleika

Kynning á staðlinum

Planki 50x225 mm

Styrkflokkar

Samanburður milli staðla

INSTA 142 Útlitsfl.	EN 519/338 Vélflokkað	BS 4978 Útlitsfl.
<ul style="list-style-type: none"> • T0 • T1 • T2 • T3	<ul style="list-style-type: none"> • C14 • C18 • C24 • C30	<ul style="list-style-type: none"> • GS • SS

Kynning á staðlinum

- Flokkunarreglunar eru byggðar á því að það sé rétt samhengi á milli árhringjastærðar og rúmþyngdar.

Kynning á staðlinum

Þegar timbur er flokkað er gerður greinarmunur á stærð á efni.

Kröfur um efnisgæði eftir efnisstærð eru skilgreindar í 14 töflum.

Töflur 1, 2, 3, 4, 5 og 6 eru fyrir efni þar sem þykktin er 45 mm og þykkar og breidd sem er 70 mm og breiðara.

Töflur 7, 8, 9 og 10 eru fyrir minni stærðir, þó minnst 25 - 45mm þykkt og 50-75mm breitt.

Töflur 11 – 14 eru fyrir límtré.

Kynning á staðlinum

- Kröfur um viðarraka eru ekki í staðlinum, en hann skal skilgreindur í kaupsamningi hverju sinni.
- Uppgefnar kröfur, fyrir timburgæði, í töflunum eru skilgreindar miðað við 20% viðarraka. Sumar af þeim kröfum sem settar eru um efnisgalla í töflum 1 og 2 munu beytast við annan viðarraka. Þegar flokkað er við annan viðarraka eru frávik leyfð. (ÍST EN 336)

Kynning á staðlinum

- Timbur sem er sagað eftir að það er flokkað skal flokkað aftur.
- Vinnsla samkvæmt EN 336 krefst ekki endurflokkunar.
- Sömu flokkunarreglur gilda fyrir gagnvarinn og ógagnvarinn við.

Eiginleikar og einkenni:

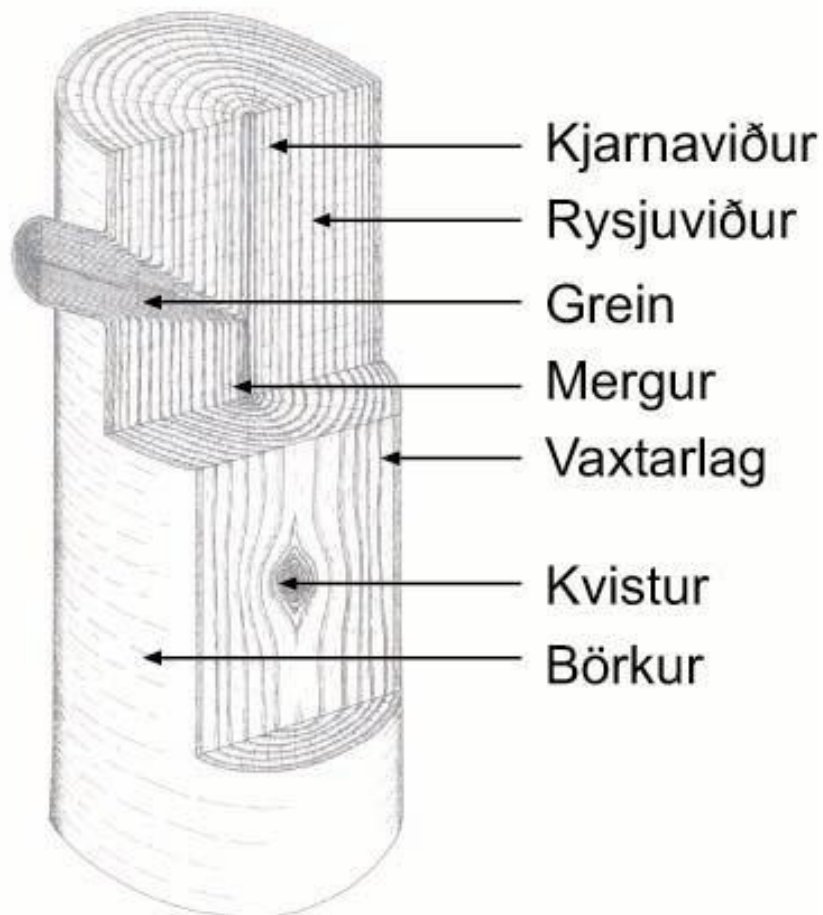
Eiginleikar = erfðaeiginleikar

- Það sem einstaklingnum er skapað

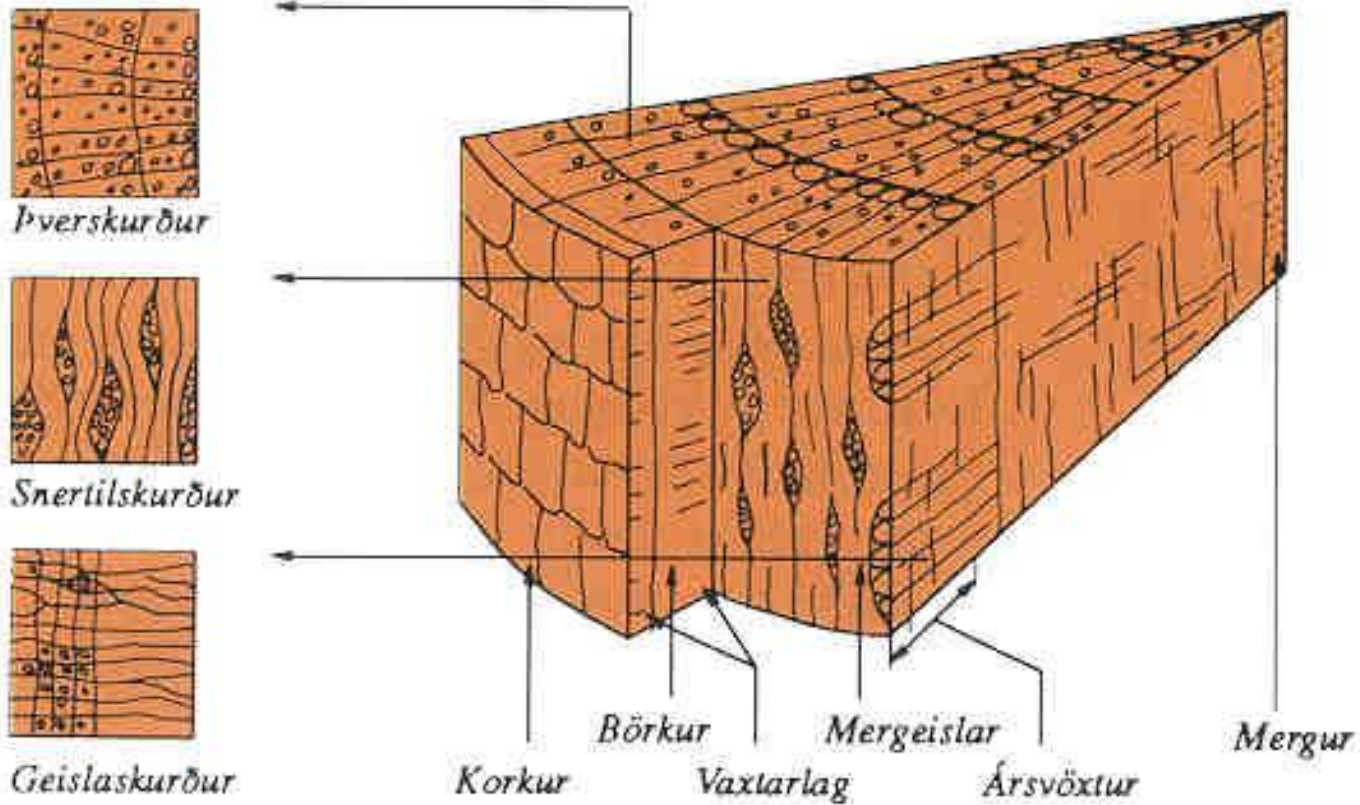
Einkenni = umhirða

- Hvað verður úr einstaklingnum

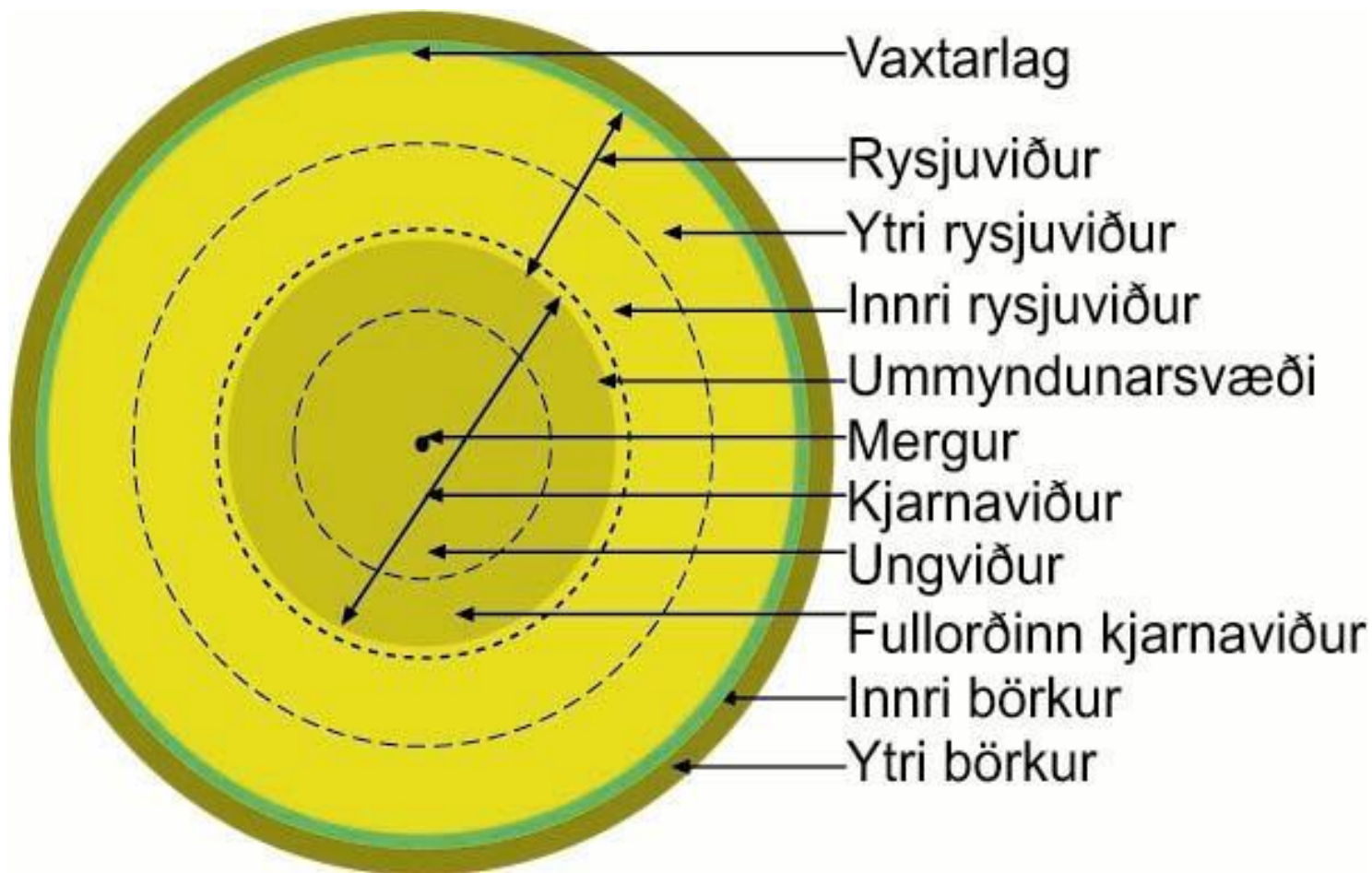
Viðarfræði - timburbolur

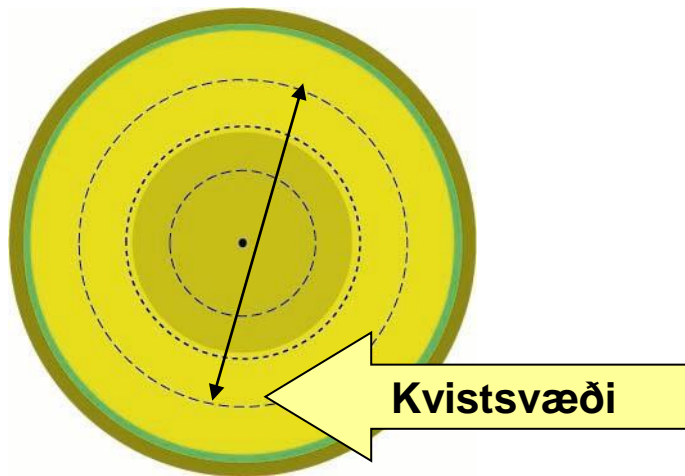
Viðurinn

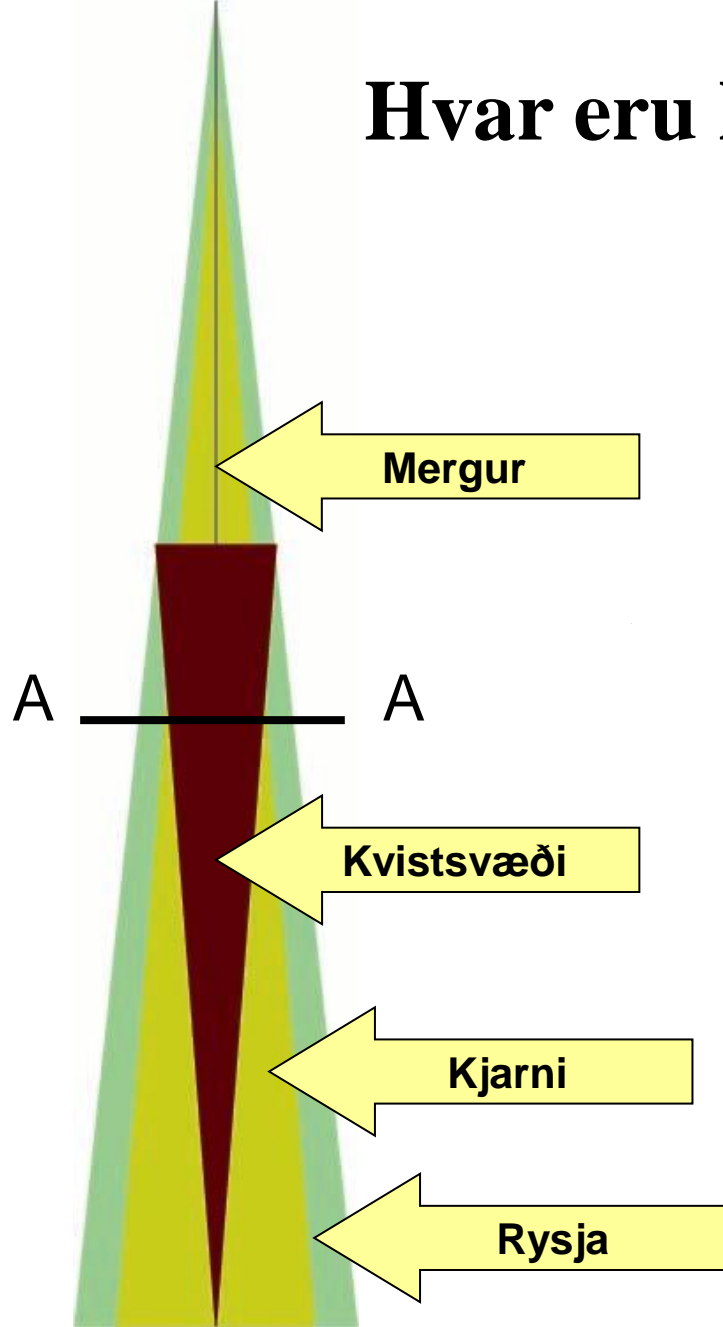
Viðarfræði - þverskurður

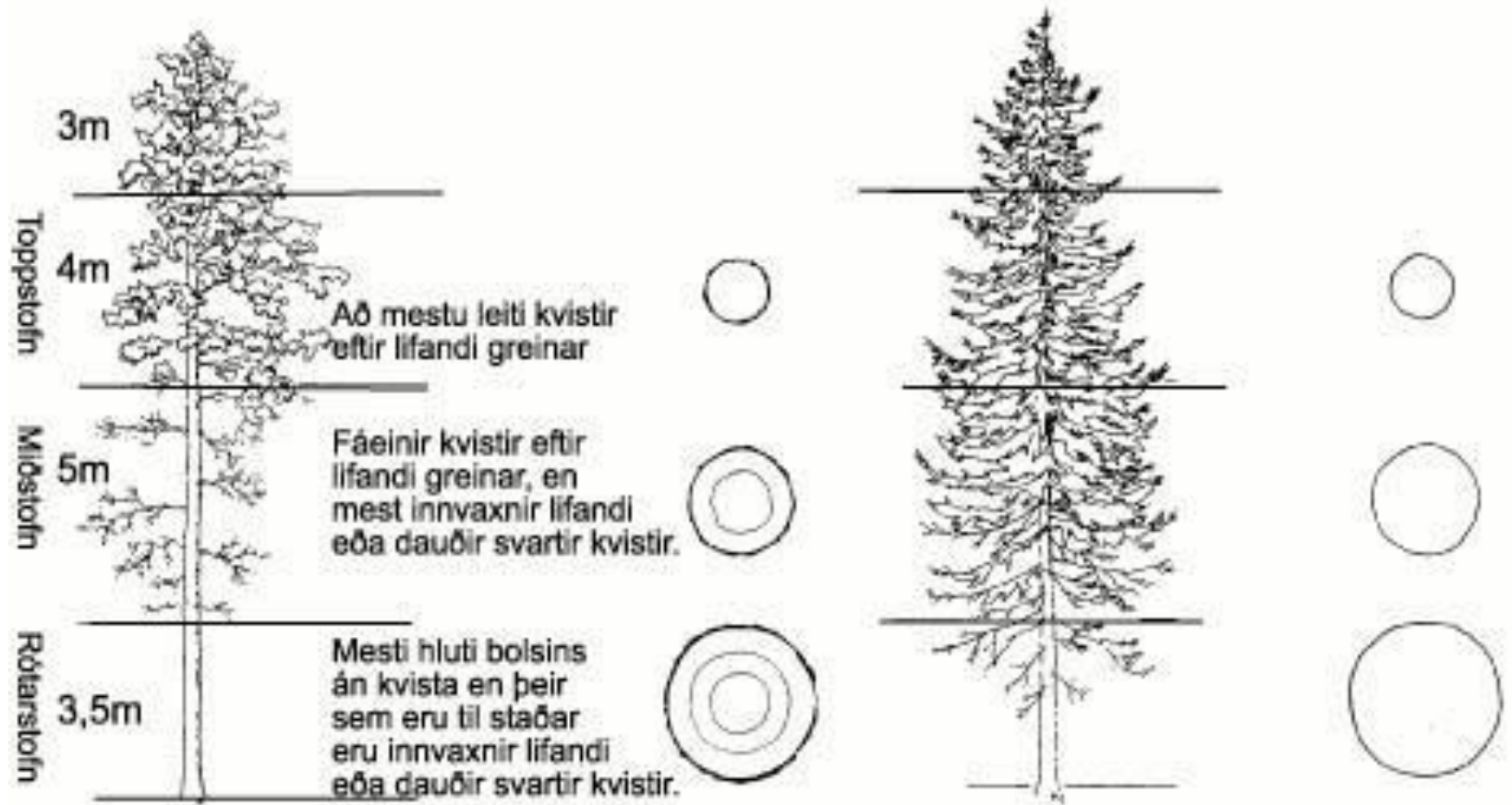
Hvar eru kvistir?

Skurður A-A

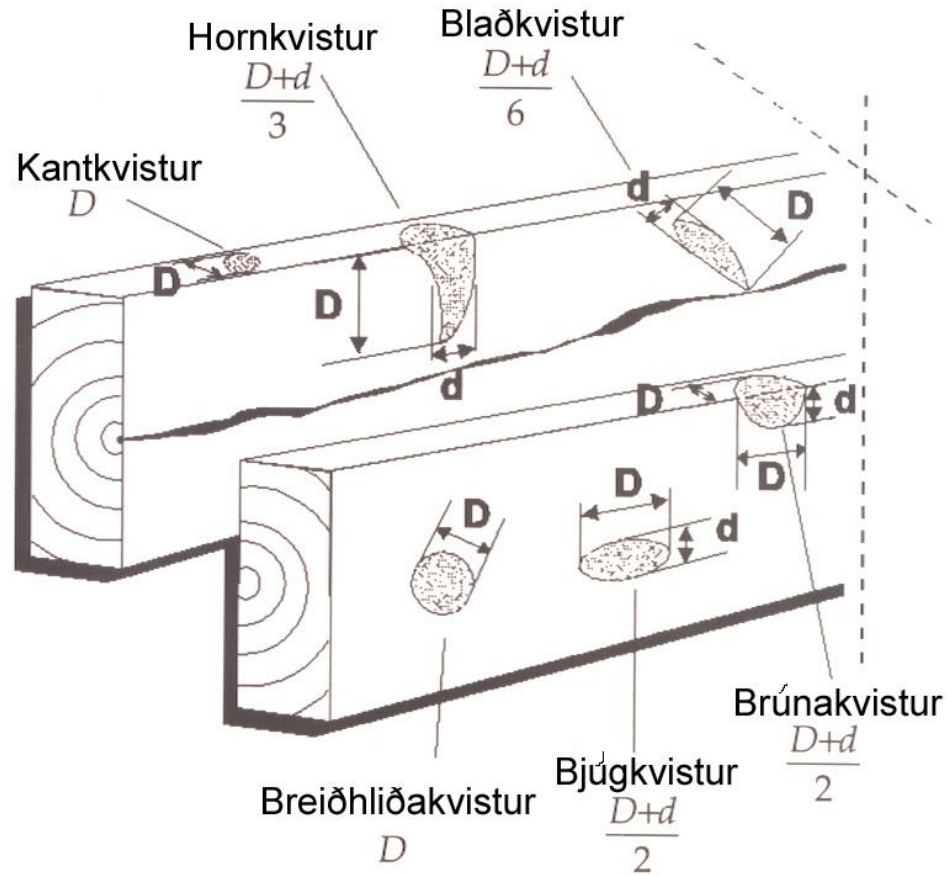

Hvar eru kvistir?

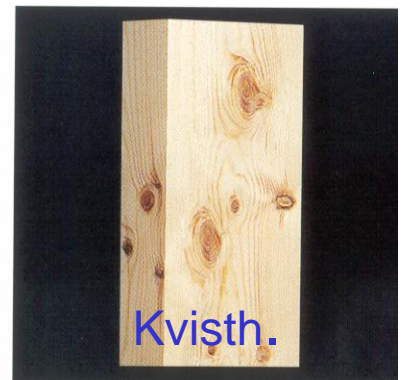
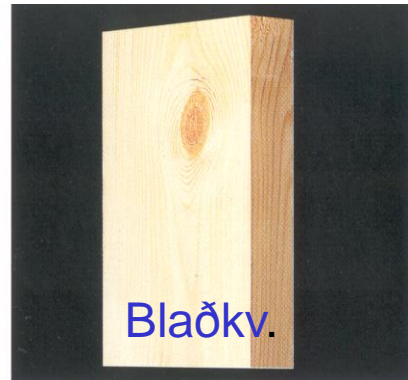
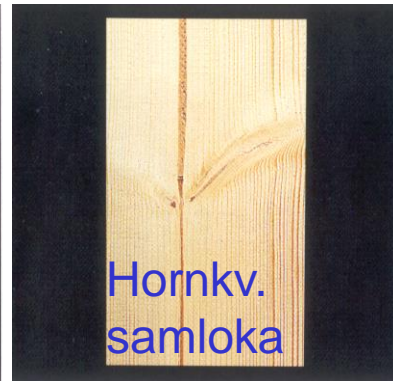
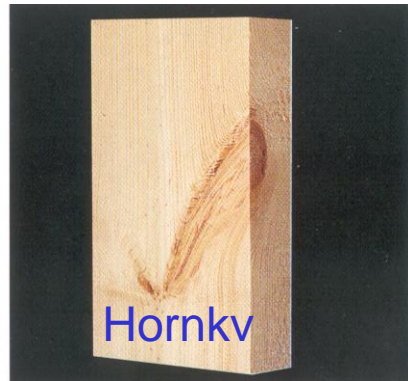
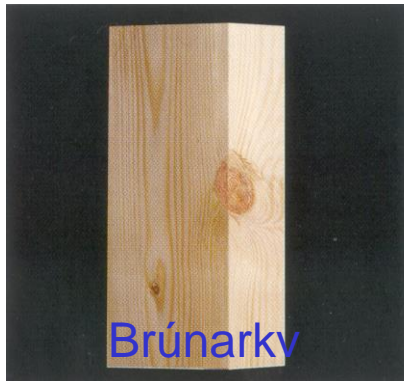

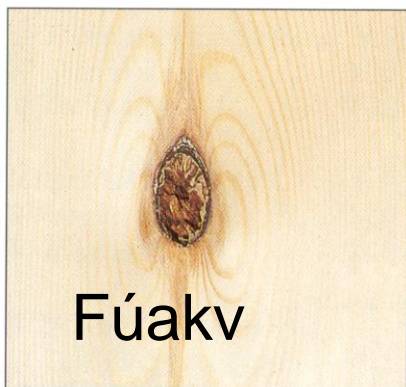
Nöfn á kvistum

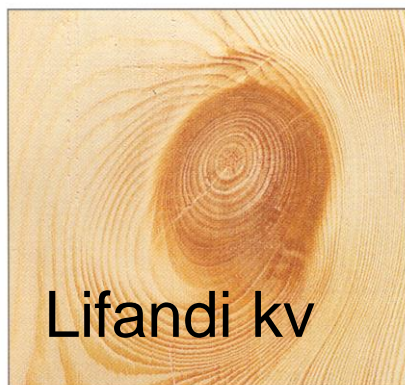
Lögun og afstaða

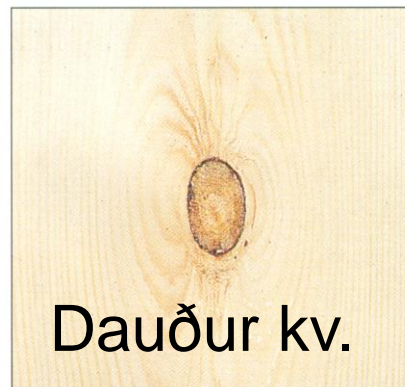
Ástand kvista

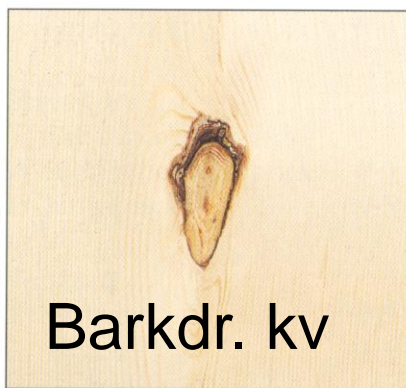
Fúakv

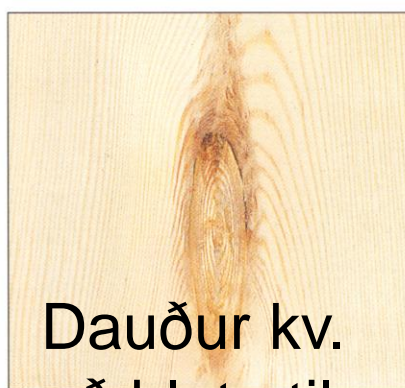
Lifandi kv

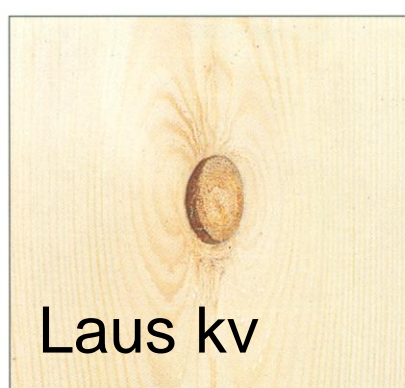
Dauður kv.

Barkdr. kv

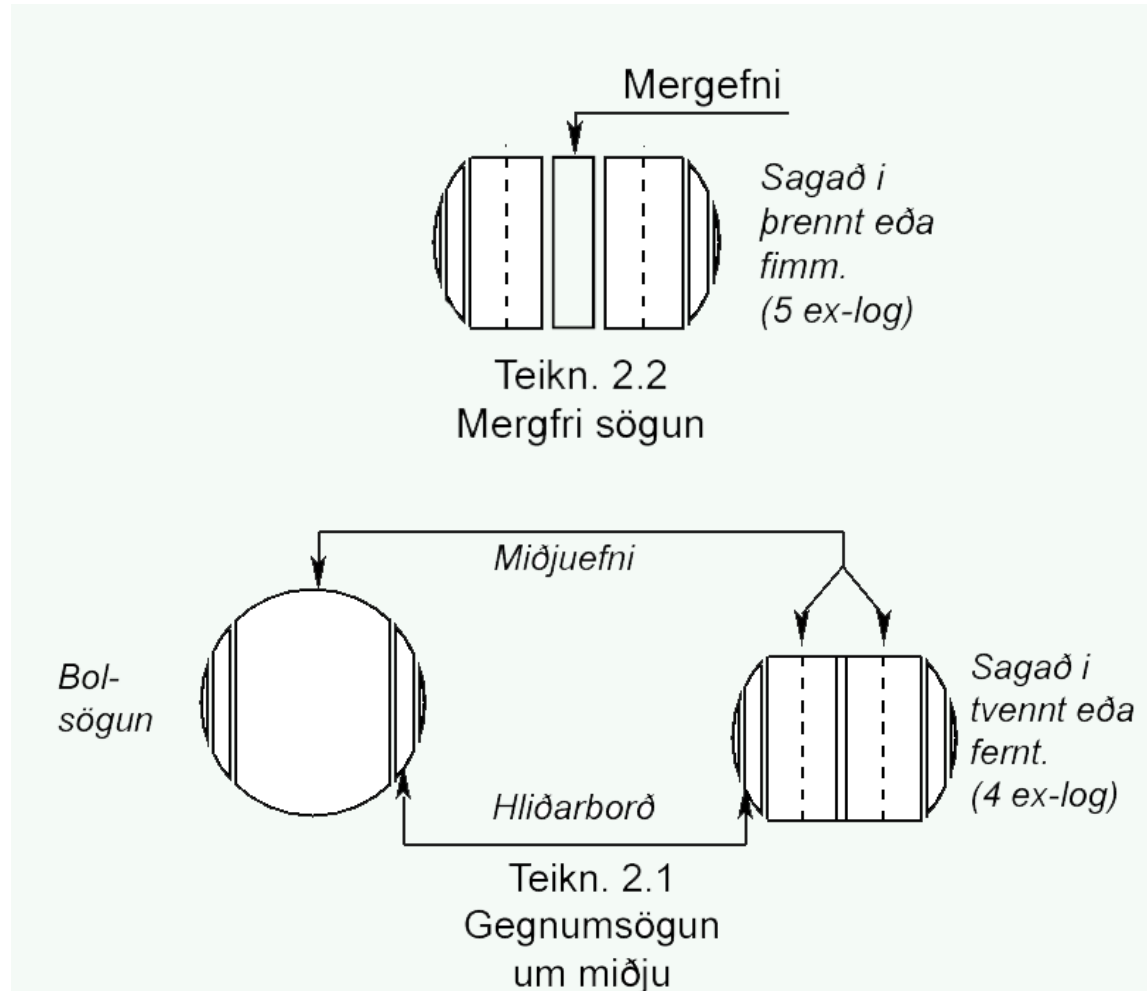

Dauður kv.
að hluta til

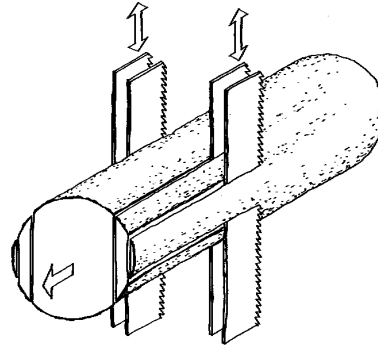
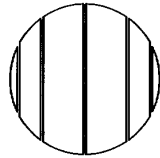

Laus kv

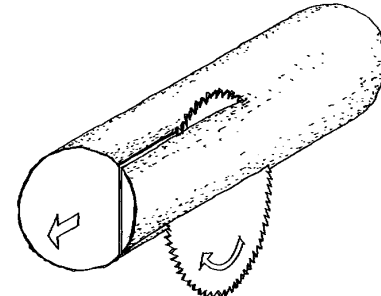
Sögun

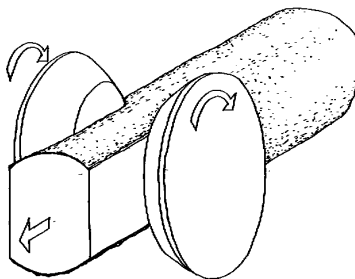
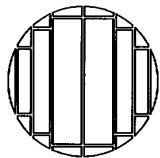
Sögun

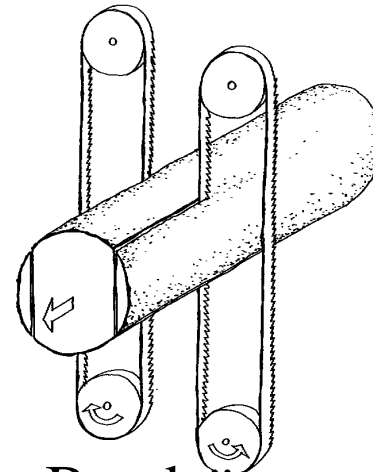
Rammasög

Hjólsög

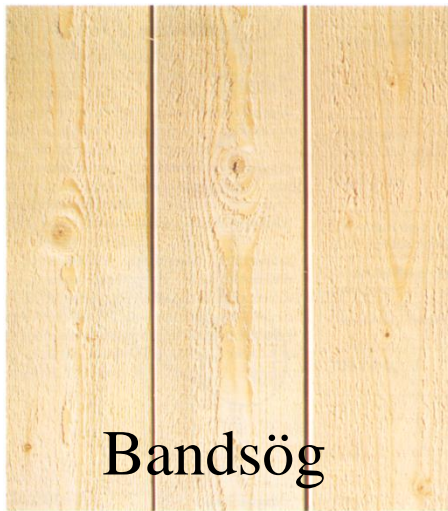

Fræshöggvið

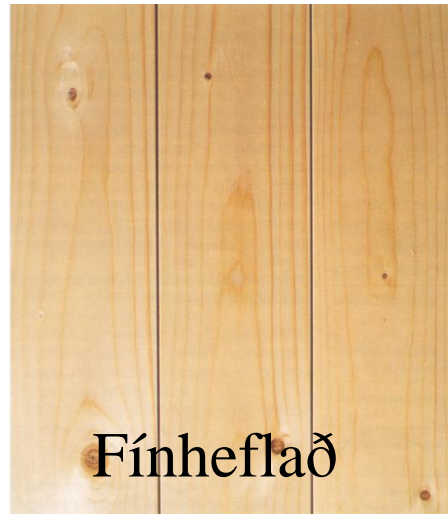

Bandsög

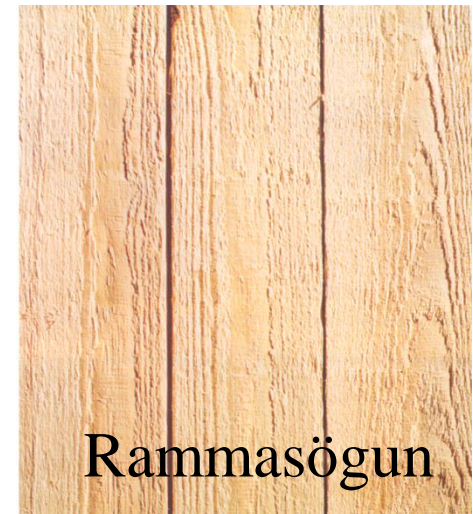
Vinnsluáferðir

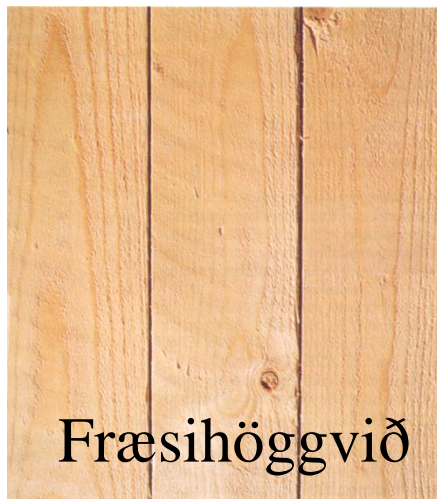
Bandsög

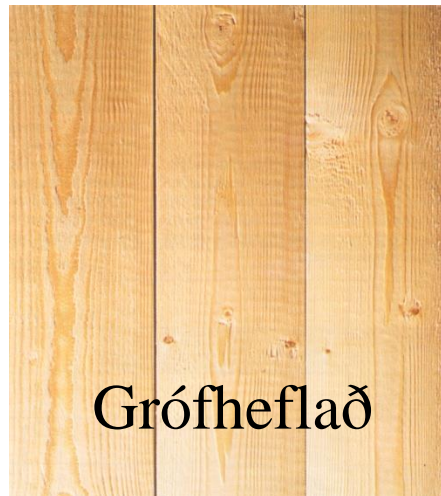
Fínheflað

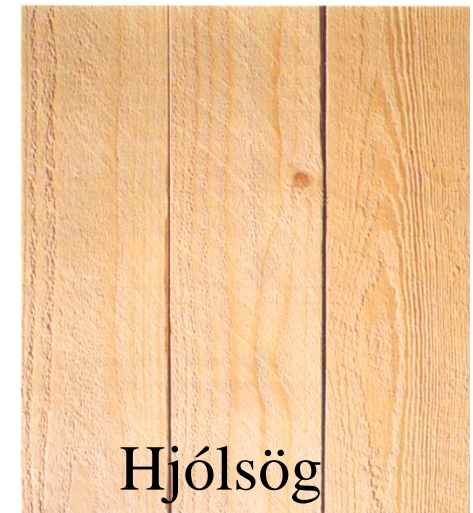
Rammasögun

Fræsihöggvið

Grófheflað

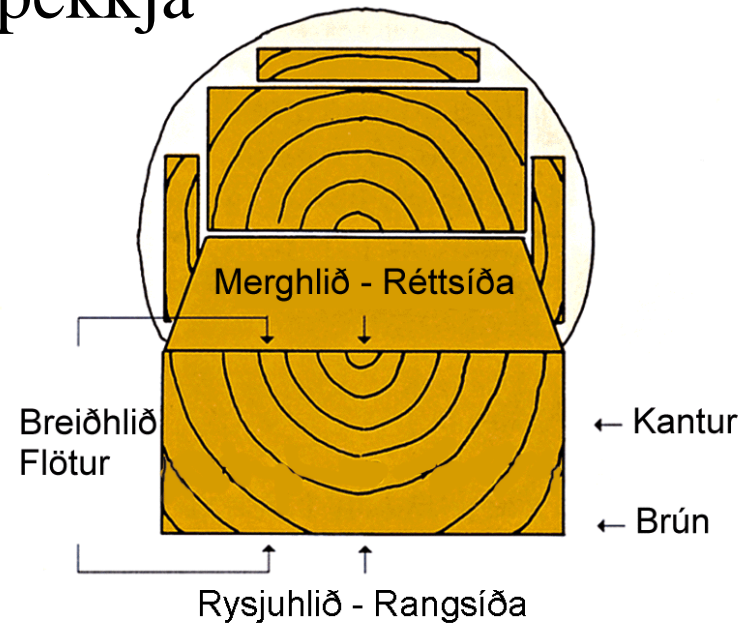
Hjólsög

Heiti á timbri

Þrjú nöfn sem þarf að muna og þekkja

- **Kantur**
- **Brún**
- **Flötur**

Greinarmunur er gerður á rysjuhlið og merghlið við flokkun

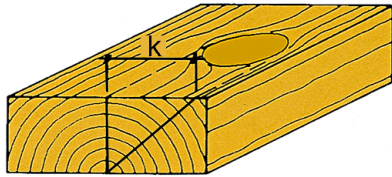

Heiti á timbri

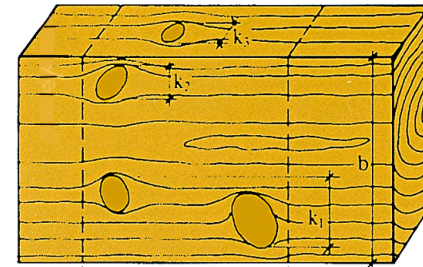
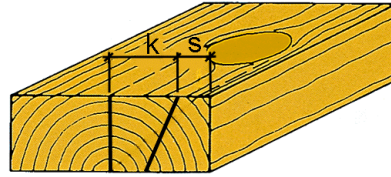
- **Lektor eða listar**<
- $b \leq 50$ mm - ≤ 75 mm
- $\flat \leq 25$ mm - ≤ 45 mm
- **Borð og plankar**
- $b > 75$ mm og breiðara
- $\flat \geq 45$ mm og þykkara
- **Límtré búið til úr**
- $\flat \leq 50$ mm fjölum

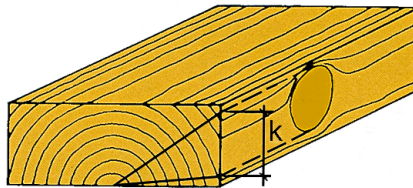
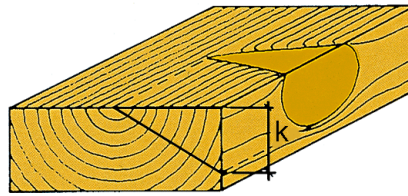
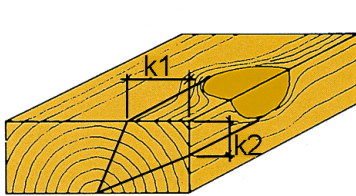
Kvistgerðir

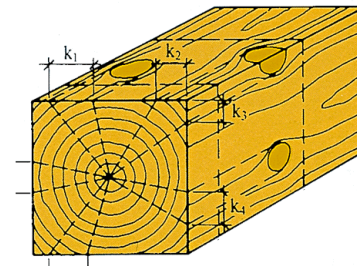
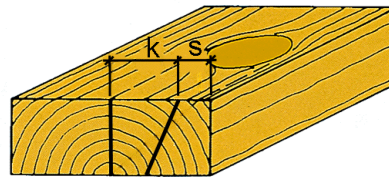
Breiðhliðakvistar

Kvisthópur

Kantkvistar

Kvistir í heilvið

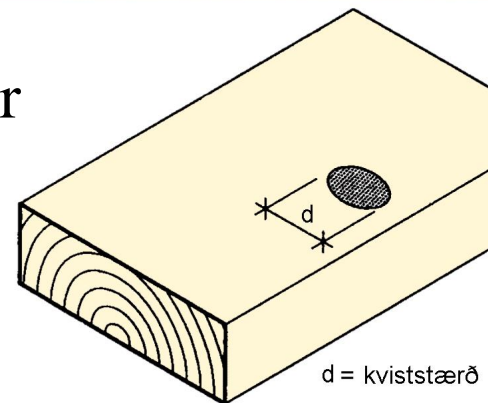
Mæling á kvistum

Mælist á rysjuhlið

Mældir hornrétt á lengdarstefnu

Börkurinn er mældur

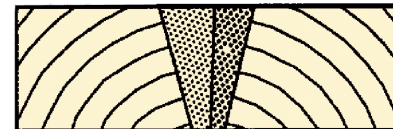
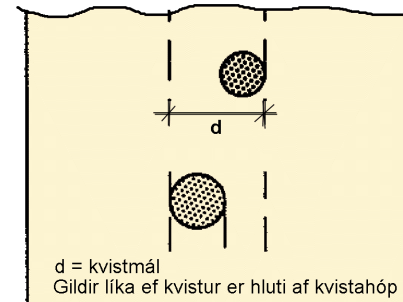
Kvistir minni en 7 mm eru ekki mældir

Kvistir sem skarast

Vegna óreglulegrar trefjastefnu

Liggja í sama fleti
Ekki greinilega aðskildir
Tveir kvistir
Mælist sem einn kvistur

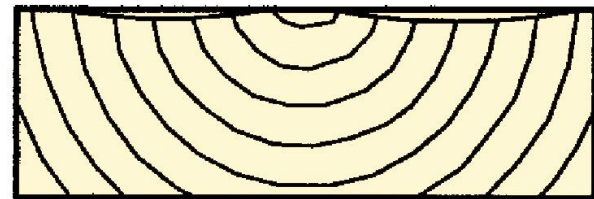
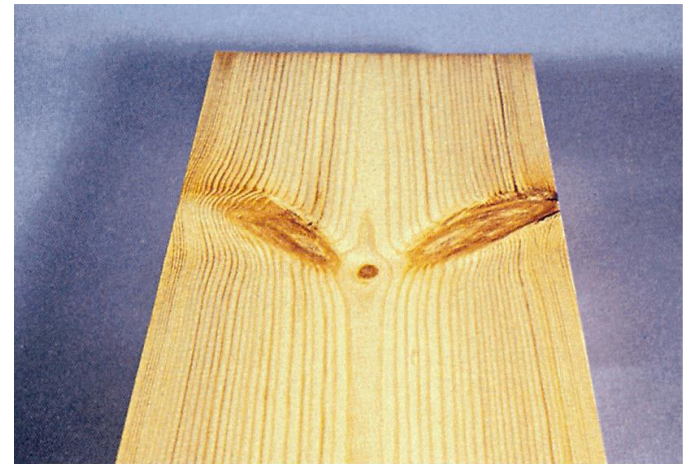
Blaðkvistir

Blaðkvistir í merghlið

Kvistir skornir í
lengdarstefnu sína

Enda við brún

Eru ekki mældir

Hornkvistur

Í merghlið

Metinn sem kantkvistur

Á leið út

dk = kviststærð
hornkvistur metinn sem kantkvistur

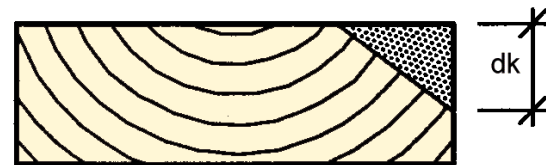

Brúnarkvistur

Í brún merghliðar
Á leið út
Metinn sem kantkvistur

dk = kviststærð
brúnarkvistur metinn sem kantkvistur

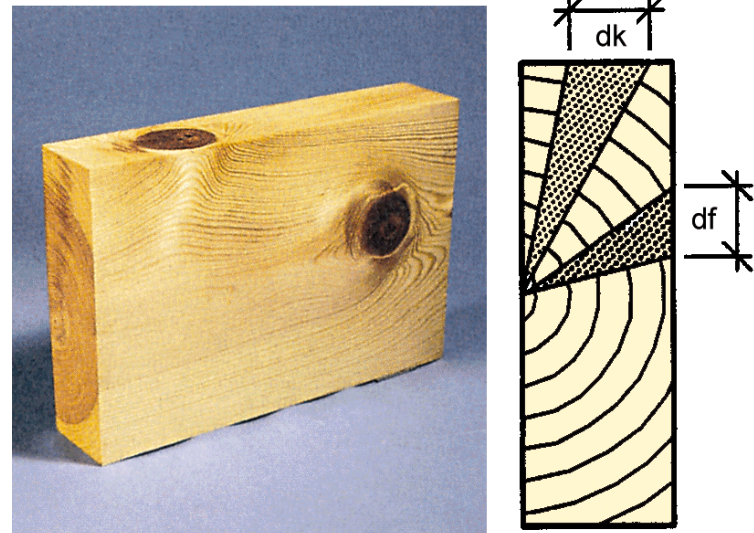
Breiðhliðarkvistur og kantkvistur

Breiðhliðarkvistur

Er í breiðhlið og er mældur á breiðhlið

Kantkvistur

Er í kanti og er mældur á kanti

df = breiðhliðarkvistur
dk = kantkvistur

Brúnarkvistur

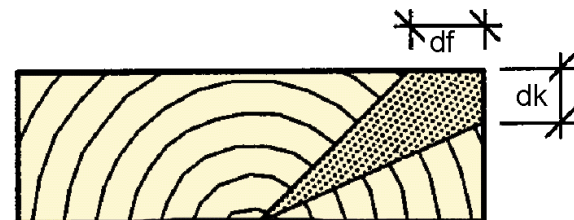
Í brún rysjuhliðar

Metinn sem kantkvistur

Innvaxinn

$dk + 1/2 df =$ kviststærð
brúnarkvistur metinn sem kantkvistur

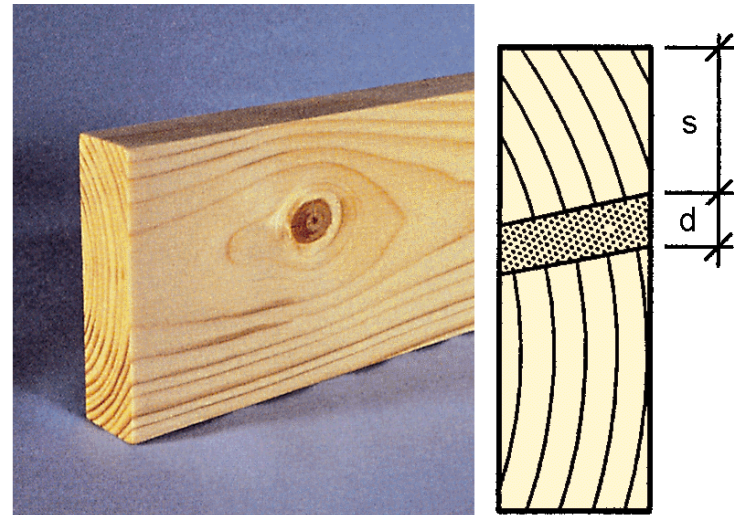

Gegnumgangandi kvistur

Getur verið
breiðhliðarkvistur

Mældur á rysjuhlið

Getur verðið kantkvistur

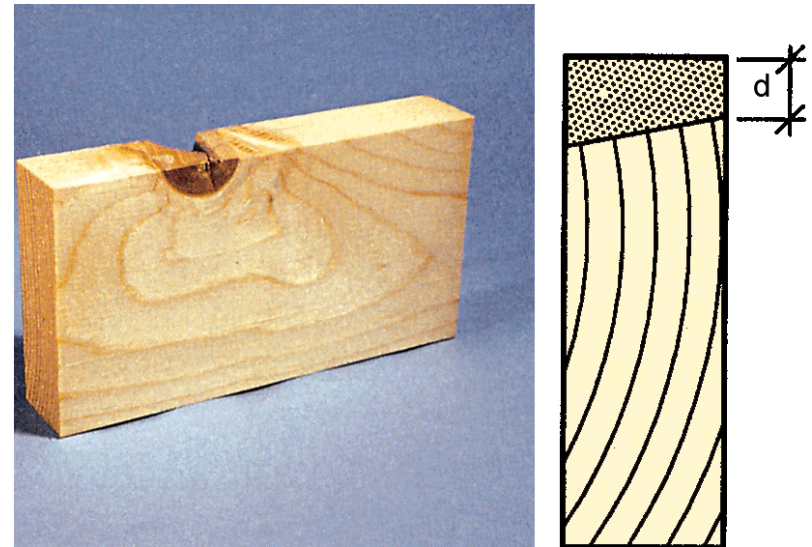

d = kviststærð, s = fjarlægð frá brún að kvisti;
ef d er stærra en s er kvisturinn kantkvistur
annars er hann breiðhliðarkvistur

Gegnumgangandi kvistur

Kantkvistur

Mældur á breiðhlið
rysjumegin

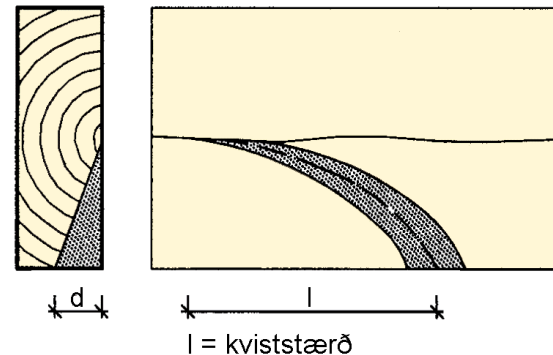
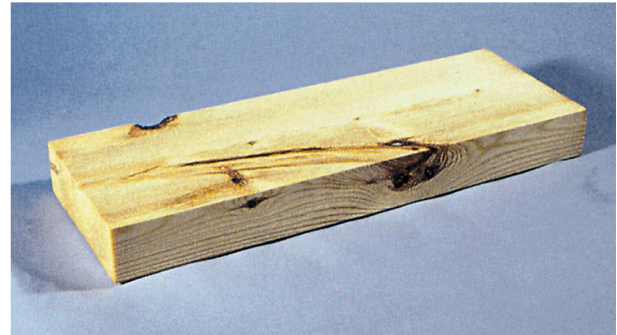
d = kviststærð, kvistur mældur á breiðhlið
og metinn sem kantkvistur

Brattur hornkvistur

Líkist hornkvisti

Verður til við toppbrot

Mældur í lengdarstefnu,
frá spiss og út í merg á
kvistinum við brún

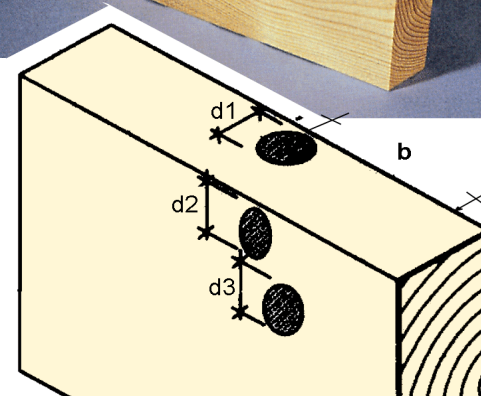
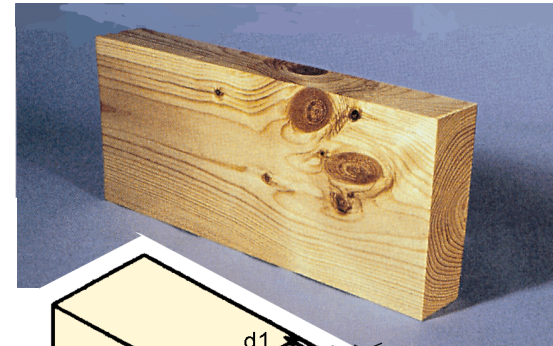

Kvisthópur

Fleiri en tveir kvistir

b mest 150 mm

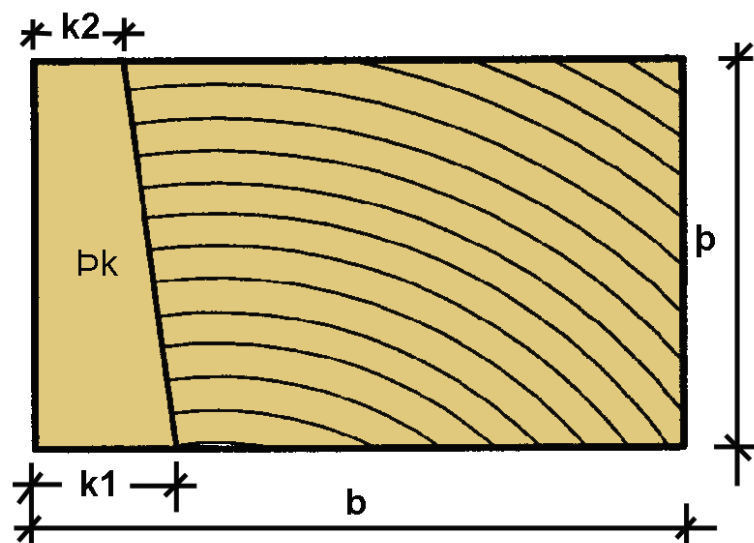
Kvistmál er samanlagt mál
allra kvista á rysjuhlið og
báðum köntum

$d1 + d2 + d3 =$ kvistahópur
b mest 150 mm

Hlutfall af þvermáli

- Þykkkt 25-45 mm
- Breidd 45-70 mm
- Stærð kvista metið sem hlutfall af þvermáli

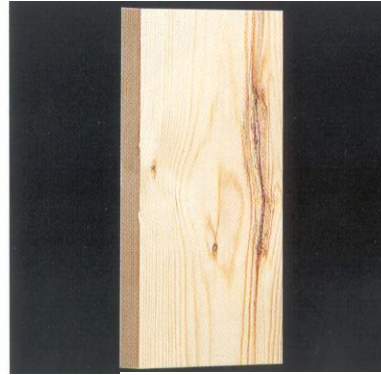

$$pk = \frac{k1 + k2}{2} \times p \quad \text{Kvisthlutfal} = \frac{pk}{b \times p}$$

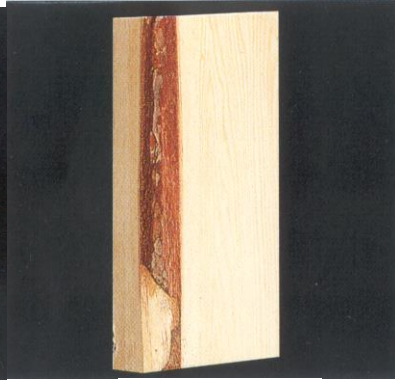
Ýmsir gallar

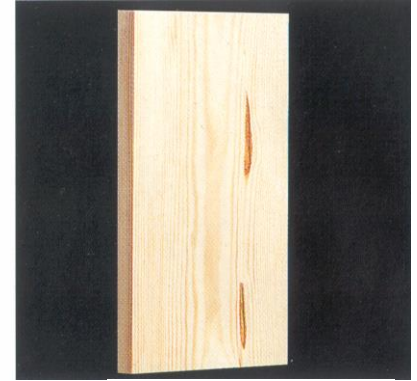
Barkvasar

Yfirvöxtur

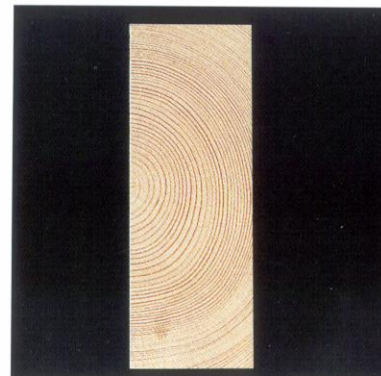
Börkur

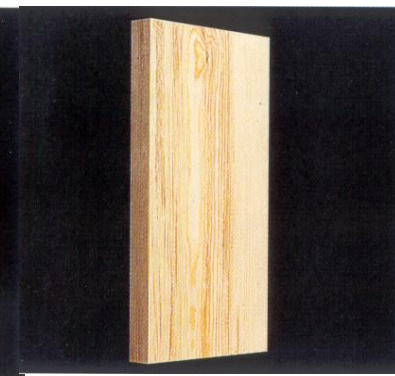
Trjákvasar

Fastur fúi

Árhringjabr

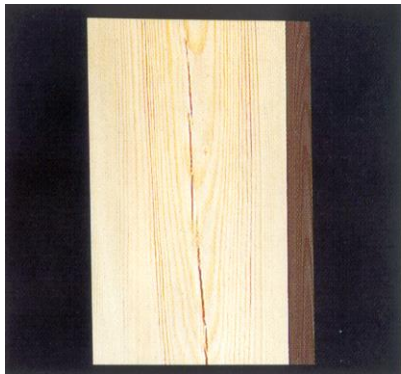

Trjákv.v

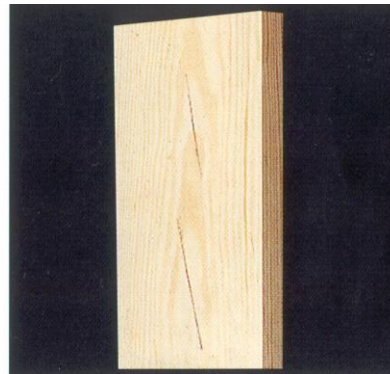

Grágeit

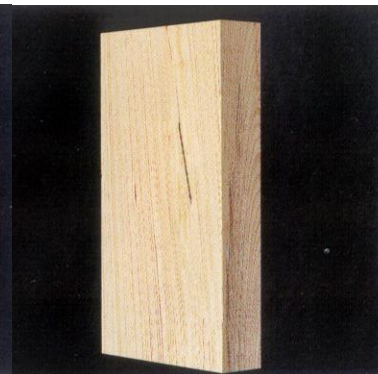
Ýmsir gallar

Purkspr.

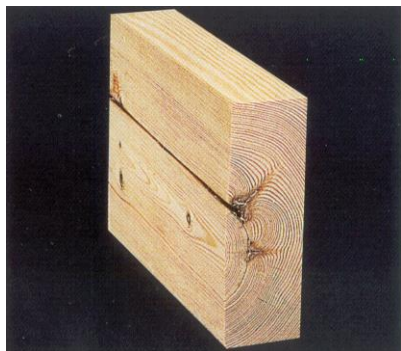
Ská purkspr.

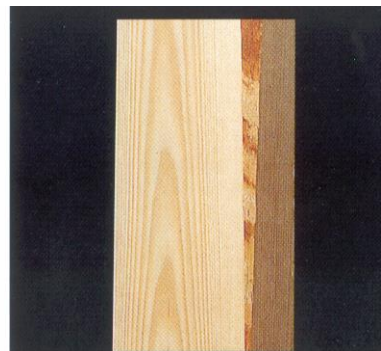
Trefjaskekkja

Toppbrot

Hringsprungur

Vankantur

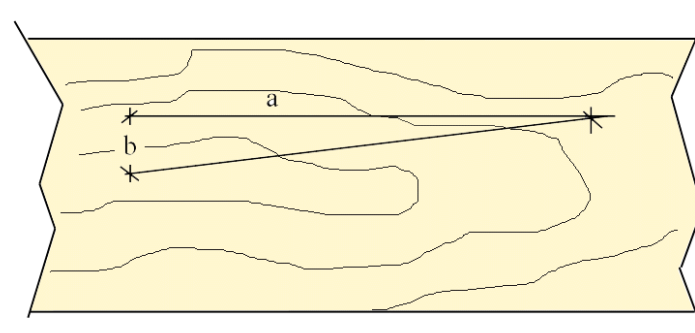
Viðbragðsviður
Þrýstiviður

Sveipvöxtur

Trefjaskekkja

- Mismunur á trefjastefnu viðarins og lengdarstefnu trésins
- Trefjaskekkja við kvisti
- Mælt í rysju, kanti og breiðhlið

Trefjaskekkja = a/b

Mæling á trefjaskekkju

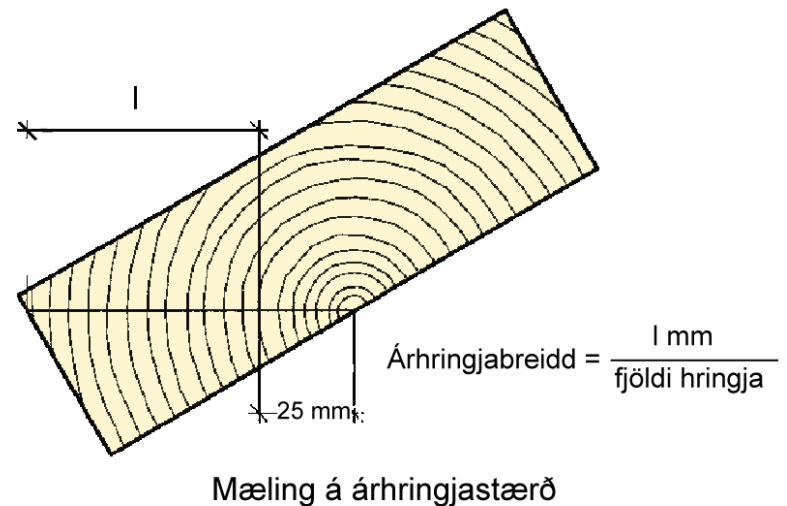

Árhringjabreidd

Breidd árhringja ræður styrk efnisins

Breiðir árhringir þýða minni styrkur

Of mjóir árhringir (hungurviður) ekki leyfðir

Sprungur

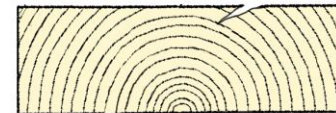
Yfirborðssprungur

Hringsprungur

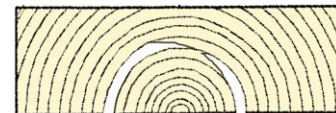
Þurrksprungur

Kantsprungur

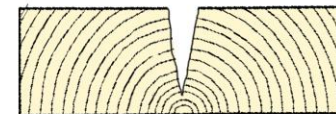
Gegnumgangandi sprungur

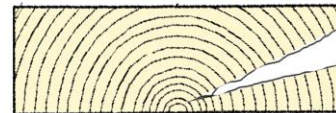
Yfirborðssprungur

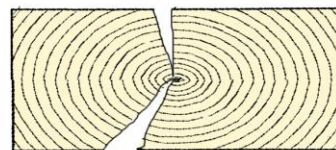
Hringsprungur

Þurrksprungur

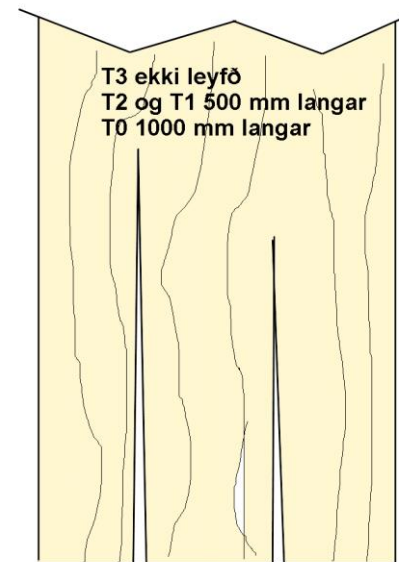
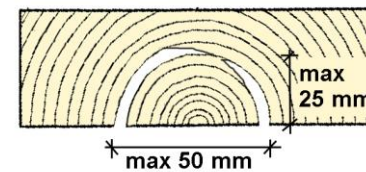
kantsprungur

Gegnumgangandi sprungur

Hringsprungur

- Árhringir lausir frá hvor öðrum
- Max 50 mm breið
- Max 25 mm djúp
- T3 ekki leyfðar
- T2-T1 500 mm langar
- T0 1000 mm langar

Hringsprungur

Sprungur – ekki gegnumgangandi

Verða til þegar timbrið þornar eftir að það hefur verið sagað

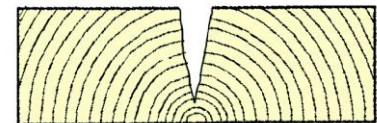
T3-T2 Sprungur sem eru meira en helmingur af þykkt. Leyfðar upp til 1 m á lengd eða 1/4 af lengd efnisins, hvort heldur sem er minna.

Ekki leyfð ef hún sker merginn

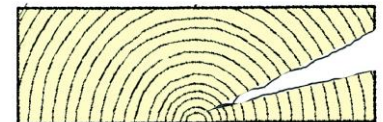
T1 Leyfð upp í 1,5 m í lengs eða 1/2 af lengd efnisins hvort heldur sem er minna

Ekki leyfð ef hún sker merginn

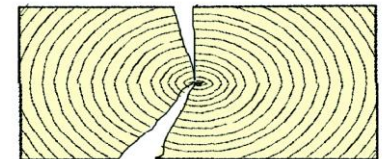
T0 Leyfðar alla efnislengd en ekki gegnumgangandi

burrsprungur

kantsprungu

Gegnumgangandi sprunga

Toppbrot

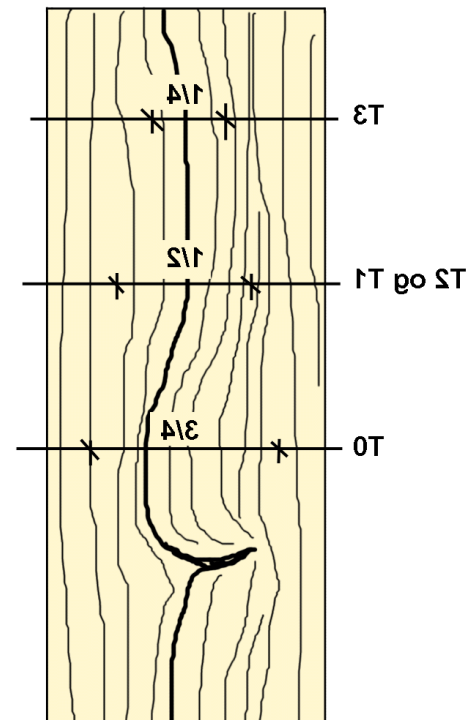
Verður til þegar
toppurinn brotnar

T3-1/4 af br. í miðju

T2-1/2 af br. í miðju

T1-1/2 af br. í miðju

T0-3/4 af br. í miðju

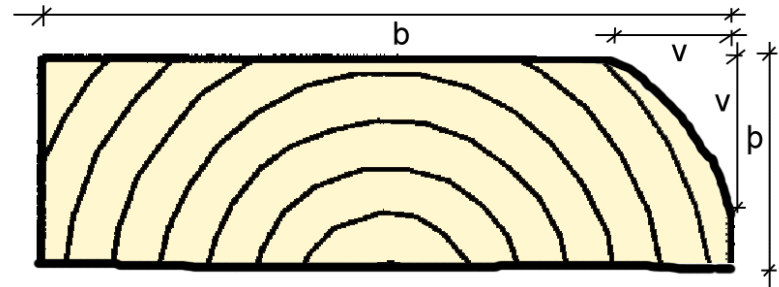
Toppbrot

Vankantur

Úthlið stofns án barkar

Mældur á breiðhlið og kanti

Stærð á vankanti má ekki vera meira en $1/3$ af breidd eða þykkt

Vankantur = hlutfallið milli b eða p og v
Dæmi: $p=50$ mm og $v = 25$ mm; Vankantur er $1/2$ flötur

Mæling á vankanti

Stærðarfrávik (ÍST EN 336)

- Viðmiðunarviðarraki er 20%
- Viðarrakabreyting um 1% svarar til 0,25% stærðarbreytingu
- Dæmi: 24% niður í 20% = 4% breyting eða 1% stærðarbreyting. 100 mm verða 99 mm

Stærðarfrávik (ÍST EN 336)

- **Flokkur 1 (sagað):**
- Þykkt og breidd ≤ 100 mm: + 3, -1 mm.
- Þykkt og breidd > 100 mm: + 4, -2 mm.
- Lengd: Undirmál er ekki leyft.
- **Flokkur 2 (heflað):**
- Þykkt og breidd ≤ 100 mm: ± 1 mm.
- Þykkt og breidd > 100 mm: $\pm 1,5$ mm.
- Lengd: Undirmál er ekki leyft.

Stærðarfrávik (ÍST EN 336)

- Lengdarmál:
- Stysta mál gildir
- Undirmál er ekki leyft á lengdarmáli
- Ef yfirmál er vandamál þá skal það skilgreint í kaupsamningi

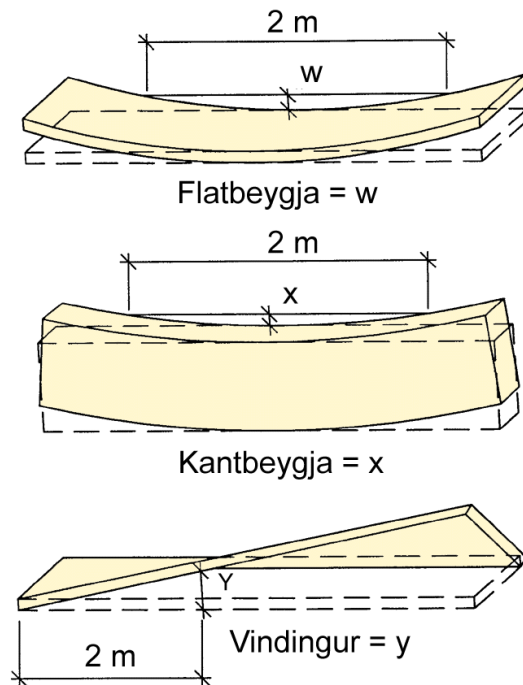
Stærðarmæling (ÍST EN 1309)

Breidd og þykkt:

- Mælt vinkilrétt á flöt eða kant
- Mælt á þremur stöðum
- Næst enda 150 mm
- Minnsta mál gildir, uppgefið í mm
- Lengdin mæld á stystu lengd á efninu, málið skrifað í metrum með tveimur aukastöfum

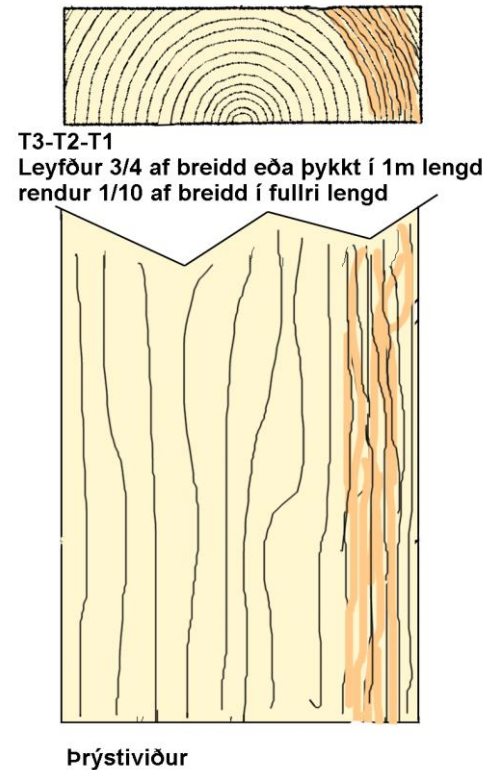
Formbreyting

- Timbur leitast alltaf við að breyta formi sínu þegar raki breytist
- **Þrjár formbreytingar:**
- Flatbeygja
- Kantbeygja
- Vindingur

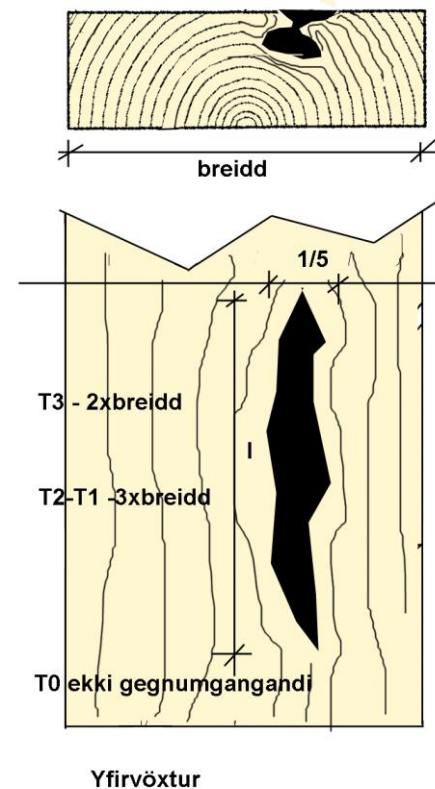
Þrýstiviður

- Hefur aðra rýrnun en umleikinn viður
- Efni bognar
- T3-2-1 Leyfður 10% af þversniði
- T0 Leyfður 20% af þversniði

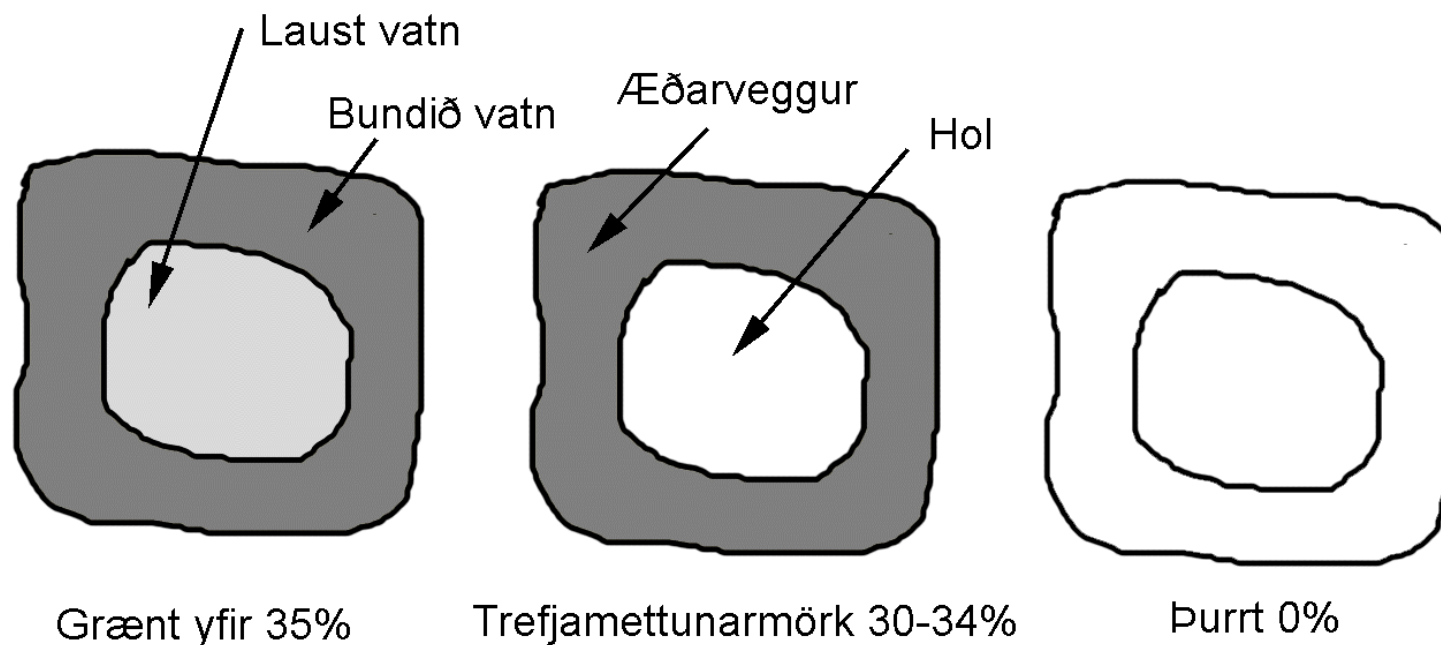

Yfirvöxtur

- Skemmdir sem lokast af inn í viðnum
- T3 - breidd á yfirvexti $\frac{1}{5}$ af breidd og lengd $2 \times$ breidd
- T2-T1 - $3 \times$ breidd
- T0 - leyft en ekki gegnumgangandi

Laust og bundið vatn

Þurrvikt

- $VV = \text{Votvikt}$
- $ÞV = \text{Timbur } 0\% \text{ rakt (Votvikt - vatn)}$
- $V = \text{Vatn (votvikt - timbur } 0\% \text{ rakt)}$
- $\text{Viðarraki} = V / ÞV \times 100$

Rakastig reiknað

- Upphafspyngd á efni (VV) 26,70 gr.
- Þyngd eftir þurrkun (PV) 23,06 gr.
- Vatnið 3,64 gr.
- Viðarraki $(3,64/23,06) \times 100 = 15,80 \%$

Rakamæling (INSTA 141)

- $< 0,5$ m frá enda
- Langs með árh-ringjum
- $1/5$ af efnisdýpt
- > 150 mm í miðju efni
- < 150 mm frá kanti $1/5$ af efnisbreidd

Rakaflokkar (INSTA 141)

Flokkar	Þykkt	Rakainnih.
Rakafł. 8	> 25 mm	6,5 – 9,5 %
	≤ 25 mm	6,0 – 9,5 %
Rakafł. 12	> 25 mm	10,0 – 14,0 %
	≤ 25 mm	9,0 – 14,0 %
Rakafł. 18	> 25 mm	14,0 – 22,0 %
	≤ 25 mm	12,0 – 22,0 %
Rakafł. S	Allar stærðir	Meira en 24%

Hámarksstærð kvista

Þykktir 50-75 mm

Þykkt	50				63				75								
Styrkflokkar	T3	T2	T1	T0	T3	T2	T1	T0	T3	T2	T1	T0					
Kantkvistur	17	25	40	50	21	32	50	63	25	38	60	75	Breiðhliðarkvistir				
	Kvisthópar												T3	T2	T1	T0	
Breidd mm	75	29	44	70	88	34	50	80	101					13	19	30	38
Breidd mm	100	33	50	80	100	38	57	90	113	42	63	100	125	17	25	40	50
Breidd mm	125	38	56	90	113	42	63	100	126	46	69	110	138	21	31	50	63
Breidd mm	150	42	63	100	125	46	69	110	138	50	75	120	150	25	38	60	75
Breidd mm	175	46	69	110	138	50	75	120	151	54	81	130	163	29	44	70	88
Breidd mm	200	50	75	115	150	54	82	125	163	58	88	135	175	33	50	75	100
Breidd mm	225	54	75	115	163	59	82	125	176	63	88	135	188	38	50	75	113

Hámarksstærð kvista

Heiltimbur

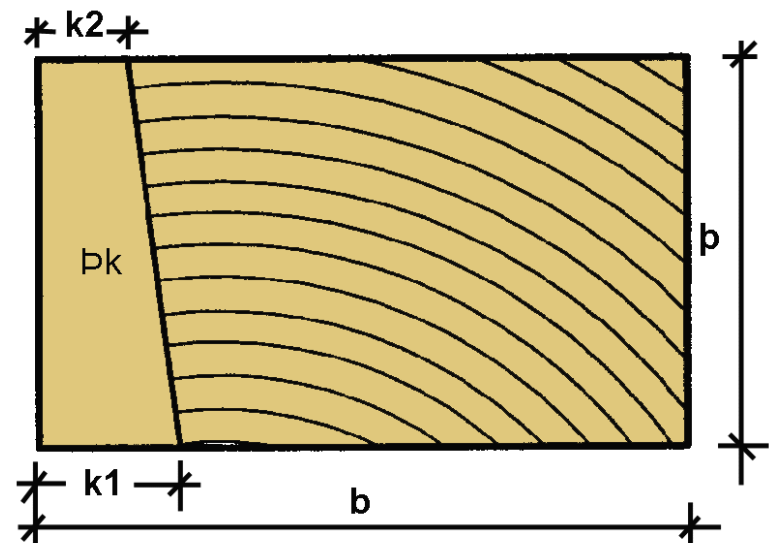
Kvistgerð		Stakir kvistir				Kvisthópar			
Styrkflokkar		T3	T2	T1	T0	T3	T2	T1	T0
Breidd mm	75	15	30	45	60	30	60	90	120
Breidd mm	100	20	40	60	80	40	80	120	160
Breidd mm	125	25	50	75	100	50	100	150	200
Breidd mm	150	30	50	75	120	60	100	150	240
Breidd mm	175	35	50	75	140	70	100	150	280
Breidd mm	200	40	50	75	160	80	100	150	320
Breidd mm	225	45	50	75	180	90	100	150	360

Kvistir í borðviði

Efni sem er þynnra en 45mm og mjórra en 70 mm

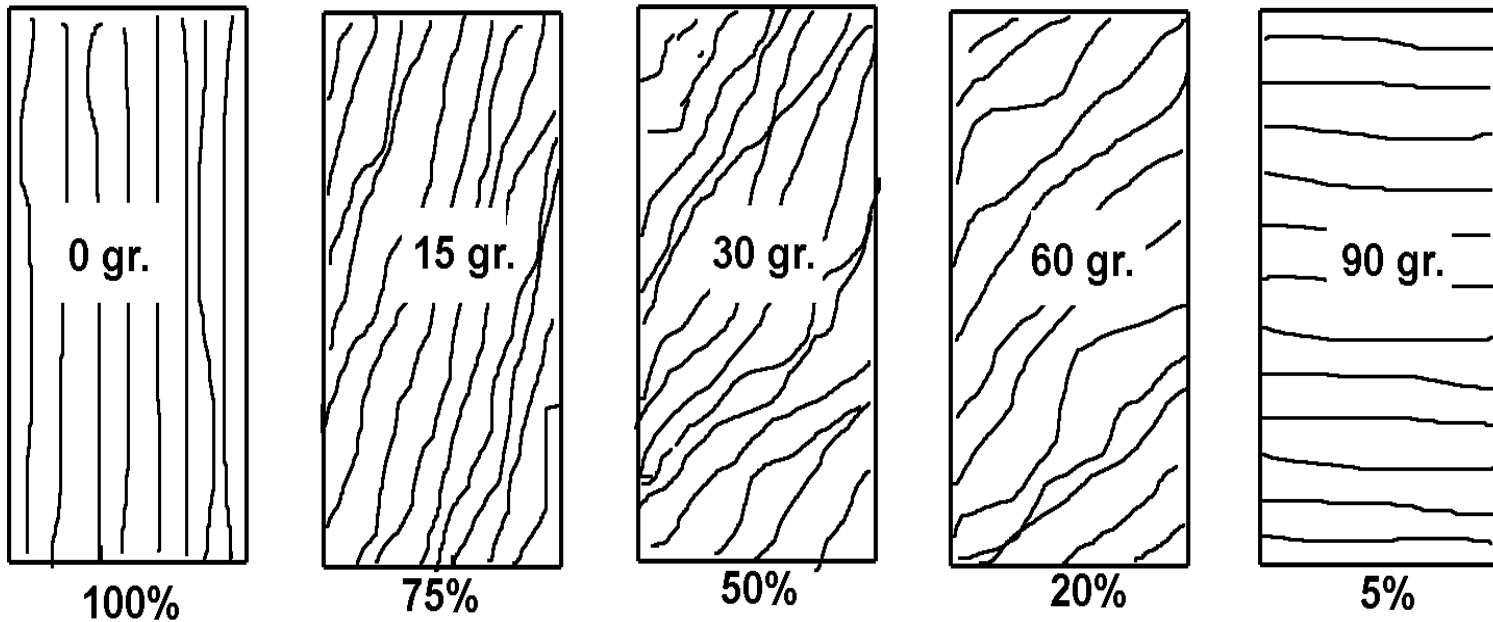
Minnsta stærð 25mm x 50mm

Borð	Hlutfall	
Styrkflokkar	T2	T1
Stakur kvistur	1/4	1/3
Kvisthópur	1/3	1/2

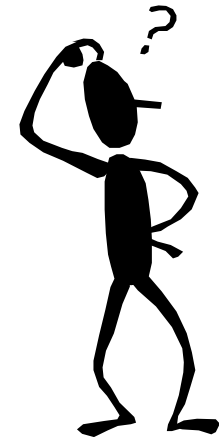
$$pk = \frac{k1 + k2}{2} \times p \quad \text{kvisthlutfall} = \frac{pk}{b \times p}$$

Styrkleiki -trefjaskekkja

Styrkleiki - álagstími

- Skammtímaálag = meiri styrkur
- Langtímaálag = minni styrkur
- Mismunur getur verið 40%

Styrkleiki - óreglulegur vöxtur

- Óreglulegur vöxtur og ýmsir vaxtareiginleikar viðarins ásamt vinnslugalla hafa neikvæð áhrif á styrkleikann

Dæmi:

- Toppbrot
- Kvistir
- Vankantur
- Togviður

Styrkleiki - hiti

- Styrkleiki er stöðugur þegar rakastig er fyrir ofan trefjamettunarmörkin (30 - 34%).
- Styrkur minnkar þegar hiti hækkar.
- Við háan hita brotnar timbur niður og er það varanlegt.

6.2.2 Efnisþykkt ≥ 45 mm eða breidd > 75 mm.

Tafla 1 – Efniskröfur fyrir styrkeiginleika.

Styrkflokkur	T3	T2	T1	T0
Sjáið töflu 1 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 2 – Efniskröfur fyrir vankant og stærðarfrávik eftir efnisstærðum

	T3	T2	T1	T0
Sjáið töflu 2 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 3 – Formbreyting, hámarksbreyting á 2 m lengd. Almennar kröfur

Styrkflokkur	T3	T2	T1	T0
Sjáið töflu 3 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 4 – Formbreyting, hámarksbreyting á 2 m lengd. Sérkröfur

Styrkflokkur	T3	T2	T1	T0
Sjáið töflu 4 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 5 – Kröfur fyrir mislitun og lífræna galla.

Styrkflokkur	T3	T2	T1	T0
Sjáið töflu 5 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 6 – Kröfur vegna annarra galla í viðnum.

Styrkflokkur	T3	T2	T1	T0
Sjáið töflu 6 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Efnisþykkt þar sem $25 \text{ mm} \leq t \leq 45 \text{ mm}$ og breidd $50 \text{ mm} \leq b \leq 75 \text{ mm}$

Tafla 7 – Efniskröfur fyrir styrkeiginleika.

Styrkflokkur	T2	T1
Sjáið töflu 7 í staðli ÍST INSTA 142:2009		

Tafla 8 – Kröfur fyrir formbreytingu

Styrkflokkur	T2	T1
Sjáið töflu 8 í staðli ÍST INSTA 142:2009		

Tafla 9 – Kröfur fyrir mislitun og lífræna galla

Styrkflokkur	T2	T1
Sjáið töflu 9 í staðli ÍST INSTA 142:2009		

Tafla 10 – Almennar kröfur

Styrkflokkur	T2	T1
Sjáið töflu 10 í staðli ÍST INSTA 142:2009		

6.2.4 Timbur ætlað til framleiðslu á límtré

Kröfumar gilda fyrir tilbúnar límtrésfjalir þar sem tillit er tekið til heflunar eftir flokkun.

Tafla 11 – Efniskröfur fyrir styrkeiginleika

Styrkflokkur	LT40	LT30	LT20	LT10
Sjáið töflu 11 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 12 – Kröfur vegna formbreytinga og stærðarfrávika

Styrkflokkur	LT40	LT30	LT20	LT10
Sjáið töflu 12 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

I

Tafla 13 – Kröfur vegna mislitunar og lífrænna galla

Styrkflokkur	LT40	LT30	LT20	LT10
Sjáið töflu 13 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Tafla 14 – Kröfur vegna annarra galla í viðnum

Styrkflokkur	LT40	LT30	LT20	LT10
Sjáið töflu 14 í staðli ÍST INSTA 142:2009				

Timbur af þykkt sem er > 45 mm eða af breidd sem er > 70 mm					
Efnisstærð:	50 x	225	Styrkflokkur:	T3	
Tafla 1: Hámarkskröfur sem hafa áhrif á styrkleika timburs					
Stakir kvistir	17 mm kantkvistur		38 mm breiðhliðakvistur		
Brattur hornkvistur	Ekki leyfður				
Kvisthópur	54 mm				
Kvistir í heiltimbri					
Trefjaskekkja	1:10				
Árhringja breidd	4				
Hringsprungur	Ekki leyft				
Yfirborðssprungur	Ekki leyft				
Þurrksprungur	Leyfur 1/2 efnisl. en ekki samhangandi, í kanti og gegnumgangandi				
Toppbrot	56 mm af breidd í miðju				
Þverviður	56 mm af breidd en ekki nálægt kanti				
Tafla 2: Hámarks kröfur fyrir stærð og lögun timbursins					
Vankantur	150 mm af breiðhlið sagað		33 mm af kant sagað		
Mál og málfrávik					
Tafla 3 eða 4: Stærsta leyfða formbreytingin á 2 metra lengd					
Breiðhliðabeygja	10				
Kantbeygja	8				
Vindingur	9 mm				
Tafla 5: Lífrænir gallar					
Fastur fúi	Ekki leyft				
Fúi	Ekki leyft				
Tafla 6: Aðrir efnisgallar					
Þrýstiviður	Leyfð breidd 169 mm, þykkt 38 mm, 1m lengd.				
Skemmd	Ekki leyft				
Yfirvöxtur	45 mm af br.		lengd 450 mm. Gegnumgangandi ekki leyft		
Börkur	Ekki leyft				
Skordýra skemdir	Ekki leyft				

Timbur af þykkt sem er > 45 mm eða af breidd sem er > 70 mm

Efnisstærð:	50 x 225	Styrkflokkur:	T2
Tafla 1: Hámarkskröfur sem hafa áhrif á styrkleika timgburs			
Stakir kvistir	25 mm kantkvistir	56 mm breiðhliðakvistir	
Brattur hornkvistir		225 mm	
Kvisthópur	81 mm		
Kvistir í heiltimbri			
Trefjaskekkja			1:8
Árhringja breidd			6
Hringsprungur	Breidd 50 mm, dýpt 25mm, lengd 500 mm		
Yfirborðssprungur	56 mm frá kanti		
Þurrksprungur	Leyfur 1/1 efnisl. en ekki samhangandi, í kanti og gegnumgangandi		
Toppbrot	113 mm af breidd í miðju		
Þverviður	113 mm af breidd en ekki nálægt kanti		
Tafla 2: Hámarks kröfur fyrir stærð og lögun timbursins			
Vankantur	150 mm af breiðhlið sagað	33 mm af kant sagað	
Mál og málfraðvik			
Tafla 3 eða 4: Stærsta leyfða formbreytingin á 2 metra lengd			
Breiðhliðabeygja			10
Kantbeygja			8
Vindingur	9 mm		
Tafla 5: Lífrænir gallar			
Fastur fúi			Ekki leyft
Fúi	Leyður í kvistum		
Tafla 6: Aðrir efnisgallar			
Þrýstiviður	Leyfð breidd 169 mm, þykkt 38 mm, 1m lengd.		
Skemmd	95% óskemmt		
Yfirvöxtur	45 mm af br.	lengd 675 mm.	Gegnumgangandi ekki leyft
Börkur			Ekki leyft
Skordýra skemdir			Ekki leyft

Timbur af þykkt sem er > 45 mm eða af breidd sem er > 70 mm			
Efnisstærð:	50 x 225	Styrkflokkur:	T1
Tafla 1: Hámarkskröfur sem hafa áhrif á styrkleika timburs			
Stakir kvistir	40 mm kantkvistur	90 mm breiðhliðakvistur	
Brattur hornkvistur		225 mm	
Kvisthópur	130 mm		
Kvistir í heiltimbri			
Trefjaskekkja			1:6
Árhringja breidd			Ótakmarkað
Hringsprungur	Breidd 50 mm, dýpt 25mm, lengd 500 mm		
Yfirborðssprungur	56 mm frá kanti		
Þurrksprungur	Leyfur 1/1 efnisl. en ekki samhangandi, í kanti og gegnumgangandi		
Toppbrot	113 mm af breidd í miðju		
Þverviður	113 mm af breidd en ekki nálægt kanti		
Tafla 2: Hámarks kröfur fyrir stærð og lögun timbursins			
Vankantur	150 mm af breiðhlið sagað	33 mm af kant sagað	
Mál og málfrávik			
Tafla 3 eða 4: Stærsta leyfða formbreytingin á 2 metra lengd			
Breiðhliðabeygja			20
Kantbeygja			12
Vindingur	18 mm		
Tafla 5: Lífrænir gallar			
Fastur fúi	56 mm breidd lengd 0,5m	28 mm breidd óháð lengd	
Fúi		Leyfðir í kvistum	
Tafla 6: Aðrir efnisgallar			
Þrýstiviður	Leyfð breidd 169 mm, þykkt 38 mm, 1m lengd.		
Skemmd	95% óskemmt		
Yfirvöxtur	45 mm af br.	lengd 675 mm.	Gegnumgangandi ekki leyft
Börkur			Ekki leyft
Skordýra skemdir			Ekki leyft

Vinnureglur við styrkflokkun á timbri samkvæmt ÍST INSTA

- Upplýsingarit
- Forvinna
- Verkfæri
- Vinnuaðstaða
- Val á timburbúntum
- Flokkunin
- Merking